

A feliratozás – az ENSZ Egyezmény tükrében

A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ Egyezmény rögzíti a 9. cikkében, hogy a szerződő államok – akik elfogadták az Egyezményt – „minden szükséges intézkedést meghoznak a fogyatékossgal élő személyek... információhoz és kommunikációhoz történő akadálymentes, egyenlő hozzáféréseinek biztosítására, ideértve az információs és hírközlési technikákat...” Továbbá elő kell segíteniük a friss információkhoz történő hozzáférés során az akadálymentes hozzáférés biztosítását.

A 30. cikk külön kiemeli, hogy a szerződő államok „minden megfelelő intézkedést meghoznak, hogy a fogyatékossgal élő személyek *akadálymentes formában élvezhessék a televízió műsorait, a filmeket*, színházat és egyéb kulturális tevékenységeket.”

A hallássérültek szempontjából mit jelent ez? Azt, hogy ha az ENSZ Egyezményt 20 ország elfogadta és így kötelező érvényű lett, a magyar állam köteles biztosítani a televízió műsorainak, filmjeinek feliratozását, illetve biztosítani a friss információkhoz való hozzáférést (pl. Internet, TV Híradó, hírek, stb.).

Nézzük a jelenlegi hazai jogszabályokat is!

A 2009. évi CXXV. törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról 30. §-ban módosította a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvényt 2. Címe az alábbi 8/A. §-sal egészült ki:

„8/A. § (1) A közszolgálati, illetve az országos televíziós műsorszolgáltató - a szakosított műsorszolgáltató

kivételével - köteles biztosítani, hogy a műsorszolgáltatása során

a) valamennyi közérdekű közlemény, illetve - amennyiben a műsorszám jellegéből más nem következik -

hírműsorszám,

b) a filmalkotás, valamint a 2. § 19. pontjának e) alpontjában meghatározott és a fogyatékos személyek számára készített közszolgálati műsorszám naptári naponként

ba) a 2010. évben legalább két órán keresztül,

bb) a 2011. évben legalább négy órán keresztül,

bc) a 2012. évben legalább hat órán keresztül,

bd) a 2013. évben legalább nyolc órán keresztül,

be) a 2014. évben legalább tíz órán keresztül,

bf) a 2015. évtől teljes egészében

magyar nyelvű felirattal vagy jelnyelvi tolmácsolással is elérhető legyen.

(2) A feliratozással, illetve jelnyelvi tolmácsolással megkezdett műsorszámot a műsorszolgáltató annak teljes

időtartama alatt - a műsorszám egységét nem sértve - 6 óra és 24 óra közötti időszakban köteles feliratozni, illetve jelnyelvi tolmácsolással ellátni.”

A műsorterjesztés és a digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény is csak egy helyen rögzíti a fogyatékkal élők jogait a digitális átállás kapcsán: a törvény egyik alapelve és célja a *„fogyatékkal élők és az alacsony jövedelmű felhasználók igényeinek figyelembevétele a digitális átállás során.”*

Az Országos Fogyatékosügyi Program foglalkozik az egyenlő esélyű hozzáférés keretén belül a feliratozással: „indokolt legalább napi egy hírműsor híreinek siket és hallássérült személyek által is megérthető kijelzése - feliratozással és/vagy jelnyelvi tolmács segítségével - a médiaszabályozás eszközeivel, valamennyi országos televízió műsorszolgáltatásaiban.”

A kommunikációs akadálymentesítés elkezdődött. 2007 őszétől 2008 nyaráig a Szociális és Munkaügyi Minisztérium közel 100 millió forinttal támogatta a feliratozást. Ezt tapasztalhatjuk is a mindennapok során, egyre több feliratos műsort nézhetünk.

Ettől függetlenül az ENSZ Egyezmény tükrében a magyar államnak, a magyar jogalkotásnak bizony sok lesz még a teendője – hiszen kötelező lesz biztosítani, hogy megvalósuljon a teljes egyenlő esélyű hozzáférés. Ami azt jelenti a hallássérült tagjaink számára, a siket és nagyothalló személyeknek, hogy a TV feliratozás 100%-osan megvalósul. Erre még pár évet várnunk kell, de a SINOSZ eltökélt célja, hogy ezért mindent megtesz!

A feliratozással, a feliratozott műsorokkal kapcsolatban várjuk az olvasóink véleményét a szerkesztőség címére!